

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **A.**, proti odporcovi **A.. Š.**, zastúpenému JUDr. Ing. I. B., **o zaplatenie 758,22 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp.zn. 17 C 276/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 23. októbra 2008 č.k. 17 C 276/2007-93 v časti výroku o trovách konania v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 28. decembra 2009 sp.zn. 4 Co 235/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 28. decembra 2009 sp.zn. 4 Co 235/2008 a rozsudok Okresného súdu Bratislava III z 23. októbra 2008 č.k. 17 C 276/2007-93 v časti výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súde Bratislava III na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ podal na Okresnom súde Bratislava III návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie sumy 22.842,- Sk (758,22 €) s príslušenstvom od odporcu z dôvodu, že odporca mal 18. januára 2007 spôsobiť dopravnú nehodu, keď ako cyklista narazil do motorového vozidla majiteľa L. V., čím mu spôsobil škodu vo výške 24 842 Sk (824,60 €). Navrhovateľ poukázal z havarijného poistenia motorového vozidla poškodenému poistné plnenie vo výške 22 842 Sk (758,22 €) po odpočítaní dohodnutej spoluúčasti vo výške 2000 Sk (60,39 €). Okresný súd vydal 6. novembra 2007 platobný rozkaz č.k. 40 Ro 2352/2007-26, proti ktorému podal odporca 30. novembra 2007 odpor.

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 23. októbra 2008 č.k. 17 C 276/07-93 návrh zamietol a navrhovateľa zaviazal na zaplatenie trov konania, ktoré vznikli odporcovi vo výške

11 516,50 Sk (382,28 €). O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a v spore úspešnému odporcovi priznal náhradu trov konania pozostávajúcich zo súdneho poplatku za odpor proti platobnému rozkazu v sume 1368 Sk (45,41 €) a právneho zastúpenia za 5 úkonov (presne špecifikovaných) právnej služby v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Nepriznal právnomu zástupcovi odporcu náhradu za uplatnené úkony právnej služby, a to za nahliadnutie do spisu 28. novembra 2007, dve opakované porady s klientom 12. mája 2008 a 18. júna 2008, dve vyjadrenia – podania vo veci 13. júna 2008 a 13. októbra 2008, náhradu cestovného a náhradu za stratu času vzhľadom na to, že advokát odporcu má sídlo v Bratislave, kde má sídlo aj okresný súd, pričom v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky patrí advokátovi náhrada za stratu času pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, čo sa podľa názoru okresného súdu nevzťahuje na prejednávaný prípad. Uvedené úkony právnej služby okresný súd nevyhodnotil ako účelne vynaložené trovy konania, keď právny zástupca odporcu pri nahliadnutí do spisu a ďalších poradách postupoval podľa súdu zrejme len v súlade so žiadosťou klienta, a preto tým nemožno neúmerne zaťažovať v spore neúspešného účastníka konania, i s prihliadnutím na výšku predmetu sporu. Písomné podania, ktoré advokát zaslal súdu, okresný súd vyhodnotil ako reakciu na skutočnosti uvádzané na pojednávaní, prípadne zhrnutie jeho procesnej obrany, čo mu podľa súdu vyplývalo priamo z jeho procesného postavenia účastníka konania v zmysle ustanovenia § 120 O.s.p. a nemožno na ne prihliadnuť ako na podania vo veci samej v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie odporcu proti výroku prvostupňového rozhodnutia o trovách konania, uznesením z 28. decembra 2009 sp.zn. 4 Co 235/2009 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil. V dôvodoch rozhodnutia sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia.

Na základe podnetu odporcu podal proti rozsudku okresného súdu v časti výroku o trovách konania v spojení s uznesením krajského súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutia súdov v napadnutej časti zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie s poukazom na ustanovenia §§ 1, 2, 3, 137, 142 ods. 1 a 224 ods. 1 O.s.p. a §§ 9 ods. 1, 14 ods. 1, 5, 15 a 17 vyhlášky odôvodnil tým, že právo na úhradu účelne vynaložených trov konania je

súčasťou základného práva na právnu pomoc. Trovy právneho zastúpenia sa všeobecne považujú za účelne vynaložené trovy, pričom posúdenie, či boli trovy v tom-ktorom konaní skutočne vynaložené účelne, je v kompetencii súdu. Toto posúdenie by však nemalo byť v žiadnom prípade svojvoľné, naopak, malo by mať oporu v právnych predpisoch a nemalo by sa výrazne odlišovať od rozhodnutí iných súdov v rovnakých, či podobných veciach. Pokiaľ súd určitý úkon vyhodnotí ako neúčelný, nemal by sa pritom obmedziť iba na konštatovanie tejto neúčelnosti, ale mal by aj bližšie vysvetliť, v čom neúčelnosť úkonu vidí. V danom prípade však takéto odôvodnenie neúčelnosti úkonov v rozhodnutiach súdu absentuje. V predmetnom konaní okresný súd a následne ani krajský súd účelnosť vynaložených trov neposúdil správne, v dôsledku čoho je odporca ako úspešný účastník konania, ktorý bol neoprávnene žalovaný, nútený sám uhradiť svojmu advokátovi časť trov právneho zastúpenia. Týmto spôsobom, a aj s prihliadnutím na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí oboch súdov došlo podľa názoru generálneho prokurátora k porušeniu ústavného práva odporcu na právnu pomoc. Následne v dôvodoch mimoriadneho dovolania podrobne odôvodnil účelnosť a potrebu úkonov právnej služby poskytnutých odporcovi jeho právnym zástupcom v súvislosti s predmetným konaním, za ktoré súdy oboch stupňov nepriznali právnemu zástupcovi odporcu odmenu.

Navrhovateľ ani odporca sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že je prípustné, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia krajského a okresného súdu, ako aj konanie, ktoré týmto rozhodnutiam predchádzalo a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Citované ustanovenie vyjadruje zásadu zodpovednosti za výsledok konania. To znamená, že účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov konania. Náhrada je obmedzená na náhradu všetkých trov vynaložených

na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Posúdenie účelnosti bude závislé od konkrétnych okolností tej-ktorej veci.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú (mimo iného) najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov.

Podľa § 1 ods. 1 vyhlášky, vyhláška upravuje spôsob určenia a výšku odmeny, náhrady hotových výdavkov a náhrady za stratu času advokáta za právne služby poskytované klientom na základe dohody alebo ustanovenia na to oprávneným orgánom.

Základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak (§ 9 ods. 1 vyhlášky).

Úkony právnej služby, za ktoré patrí advokátovi náhrada, ako aj výšku tejto náhrady za jednotlivé úkony právnej služby upravuje § 14 vyhlášky.

V preskúmvanej veci oba sudy nižšieho stupňa nepriznali advokátovi odporcu odmenu za nahliadnutie do spisu, dve porady s klientom, dve vyjadrenia týkajúce sa veci samej, náhradu cestovného a náhradu za stratu času.

Ako vyplýva z obsahu spisu odporcovi bol spolu s platobným rozkazom vydaným okresným súdom doručený aj návrh na vydanie platobného rozkazu, avšak bez príloh. Aj keď § 172 O.s.p. výslovne neustanovuje povinnosť súdu pri doručovaní platobného rozkazu spolu s návrhom na jeho vydanie odporcovi doručiť mu aj prílohy k tomuto návrhu, nesporne pre náležité spracovanie odporu bolo nevyhnutné oboznámiť sa so všetkými skutočnosťami, na základe ktorých bol v konečnom dôsledku platobný rozkaz vydaný, teda aj so všetkými prílohami k návrhu na vydanie platobného rozkazu, čo advokát odporcu urobil nahliadnutím do spisu 28. novembra 2007. O tomto úkone právnej služby tak nemožno uvažovať ako o bezdôvodne odporcom vyžiadanom úkone, a preto niet dôvodu, aby bol nahradením trov za tento úkon právnej služby zaťažovaný odporca. Nemení na tom nič ani skutočnosť, že nahliadnutie do spisu nie je v § 14 ods. 1 až 3 vyhlášky výslovne označené za úkon právnej služby. Výpočet úkonov právnej služby, za ktoré patrí advokátovi odmena, uvedený v § 14 ods. 1 až 3 vyhlášky, je iba demonštratívny, čo vyplýva z ustanovenia § 14 ods. 8 vyhlášky.

Ďalšia porada alebo rokovanie s klientom je taktiež považovaná za úkon právnej služby, za ktorý patrí advokátovi odmena v zmysle § 14 ods. 2 písm. a/ vyhlášky. Ako možno vyvodiť z obsahu spisu, ani jedna z porád s klientom (odporcom), ktoré sa uskutočnili 12. mája 2008 a 18. júna 2008 a za ktoré súd náhradu nepriznal, nebola samoučelná. V oboch prípadoch totiž išlo o porady pred pojednávaniami, konkrétne pred prvým pojednávaním vo veci, ktoré sa uskutočnilo 15. mája 2008 a v druhom prípade pred pojednávaním uskutočneným 19. júna 2008. Stretnutia klienta s advokátom v rámci prípravy na pojednávanie nemožno považovať za neúčelné, či dokonca nepotrebné už aj s prihliadnutím na v priebehu konania meniacu sa argumentáciu procesnej protistrany.

Ďalším úkonom právnej služby, za ktorý patrí advokátovi odmena, je písomné podanie na súd alebo iný orgán vo veci samej (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky). Pokiaľ súdy v preskúmvanej veci písomné vyjadrenie advokáta odporcu vo veci samej z 13. októbra 2008 (č.l. 73 spisu) nevyhodnotili ako vyjadrenie vo veci samej a nepriznali zaň náhradu s tým, že okresný súd ho označil za neúčelné, nerozhodli správne. Nemožno pritom nechať bez povšimnutia, že v konečnom dôsledku okresný súd za neúčelné označil písomné podanie, ktoré si sám, na pojednávaní od oboch sporových strán vyžiadaval.

Nárok advokáta na náhradu výdavkov súvisiacich s cestovným a na náhradu za stratu času vyplýva z § 15 a § 17 vyhlášky. Ako správne uviedol generálny prokurátor, osobitný charakter výkonu funkcie advokáta odôvodňuje použitie vlastného cestného motorového vozidla na cestu za úkonom právnej služby do miesta, ktoré nie je totožné so sídlom jeho advokátskej kancelárie, a preto pôjde, bez ohľadu na vzdialenosť, vždy o účelne vynaložené cestovné náklady, na náhradu ktorých má advokát nárok. Táto zásada bude platiť aj pri cestách v jednom meste, ak sa cestné motorové vozidlo použije z okresu do okresu. Je na mieste rozlíšenie medzi pojmami „mesto“ a „miesto“, pričom dva úkony právnej služby (za ktoré nebola advokátovi priznaná náhrada cestovných výdavkov), boli uskutočnené v meste Bratislava, avšak v mieste súdu (okres Bratislava III), teda v inom mieste, ako je sídlo advokáta (okres Bratislava IV). Obdobný postup sa vyžaduje aj v súvislosti s priznávaním náhrady za stratu času.

Na základe vyššie uvedených skutočností dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že generálny prokurátor dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p.

v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu a rozsudok Okresného súdu vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2,3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí súd rozhodne aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2011

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová